СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 40. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 20-го лютого 1942. No. 40. Jersey City, N. J., Friday, February 20, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

На Филипинах Японці Дістали Знову Нове Посилення — З Рангуну (Бурма) Евакують Цивільне Населення — Совети Доносять Про Постійні Дальші Военні Успіхи

КОНГРЕС ПОВЕДЕ СЛІДСТВО В СПРАВІ ПОЖАРУ „НОРМАНДІЇ"

ВАШИНГТОН. — Обидві палати Конгресу, виявляючи своє незадоволення з дотеперішніх доходжень в справі пожару на б. французькому кораблі „Нормандія", рішили повести окреме слідство, яке найправдоподібніше буде вестися спільно. Однак є сильні сумніви чи воно буде відбуватися публично, як цього домагаються деякі конґресмени. Сенатор Волш з Месечусетс, заявив, що доходження будуть обмежені та мають виказати, чи пожар на „Нормандії" повстав в наслідок неосторожности, чи теж наслідком саботажу ворожих агентів. Сенатський комітет поведе це слідство так, щоб в нічому не перешкодити доходженням, які в цій справі ведуть інші урядові чинники.

МЕЙРИС ЧАНЕЙ ВИСТУПИЛА З ОФІСУ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

ВАШИНГТОН. — Мисс Мейрис Чаней, 35-літня танцюристка та фаворитка пані Елеонори Рузвелт, заявила, що покидає своє заняття в Офісі Цивільної Оборони, за яке мала побирати річно $4,600. Рез[illegible]і без вагання приняв новий голова ОЦО Джеймс М[illegible]дис. Причиною уступлення панни Чаней є мабуть ці атаки та кри[illegible]ка, що мали місце в Конгресі, а були звернені проти неї та Мелвина Догласа.

ВІШІ ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКИ ПРО ВІДСТУПЛЕННЯ МАДАҐАСКАРУ ЯПОНІЇ

ВАШИНГТОН. — Французький амбасадор Ґастон Ґенрі-Ґей відвідав підсекретаря стейту Сомнера Велеса та особисто зложив йому запевнення, що всякі поголоски про це, що уряд Віші задумує віддати остров Мадаґаскар японцям, не відповідають правді. Французько-американські відносини погіршали в останньому часі до того ступня, що очікувано отвертого зірвання між обома державами. Причиною того напруження була посилена німецько-французька співпраця, якої речником у Франції являється адмірал Дарлян, віце-премієр уряду Віші. Також до загострення причинилося захоплення „вільними французами" островів Ст. Пер і Мікельон, а надівсе ці підозріння, що Віші допомогло маршалови Ромелеви в його лібійській кампанії проти анґлійських військ. Амбасадор Генрі-Ґей, відкидаючи здогади про Мадаґаскар, рівнож заперечив, начебто Франція позволила німцям уживати баз на острові Мартиніка проти американських кораблів на Атлянтику.

ПЕР КОТ ПРОТИ „СУДОВОЇ КОМЕДІЇ" В РІОМ

ВАШИНГТОН. — Пер Кот, б. французький міністер летунства, який тепер фіґурує як головний обвинувачений в процесі Делядіє, Блюма, Ґамелена й пр. в Ріом, заявив, що цей процес є звичайною „судовою комедією", якого ціллю є пімста на політичних противниках уряду Віші. Він твердив, що процес в Ріом нагадує аферу Драйфуса та що навіть підчас процесу за підпал Райхстаґу Гітлер дав більш свободи судові ніж це роблять французи у Ріом. Згадуючи закиди проти нього в згаданому процесі, Кот потвердив, що він посилав літаки для еспанських льоялістів і висловив жаль, що не міг їх післати в більшій скількости.

НІМЕЦЬКІ ШПИҐУНИ ДОНОСИЛИ ПРО ЄДНІСТЬ АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК. — На процесі німецьких шпиґунів, що ведеться від кількох тижнів, вийшло на верх, що головний німецький аґент Ульріх фон дер Остен ще в березні 1941. р. доносив німецькому урядові, що Америка обєднується щораз більше та піде до війни сконсолідовано та обєднано. Цей лист перелапала американська розвідка та передала судовим властям. Фон дер Остен, що прибрав собі імя „Юліо Льопез Лідо" згинув під колесами самоходу на Таймс Сквер в Ню Йорку.

АРЕШТУВАЛИ КНЯЗЯ ГОГЕНЛЬОГЕ ЯК ВОРОЖОГО ЧУЖИНЦЯ

НЮ ЙОРК. — Аґенти ФБІ арештували 26-літнього князя Франца Гогенльоге Вальденбурґа Шілінґсфірста, сина відомої княгині Гогенльоге, як ворожого чужинця та примістили його разом з іншими арештованими на Еліс Айлендс. Княгиня Гогенльоге, яку арештували ще в грудні, находиться в концентраційних таборах. Вона дістала великий розголос тому, що була близькою приятелькою німецького консуля Відемана в Лос Анджелос та часто була звязана з німецьким урядом, не зважаючи на це, що сама вона є мадярською громадянкою. Син її скінчив університет в Оксфорді, Анґлія, а в останньому часі студіював в Стенфордському Університеті в Каліфорнії. Він рішуче заперечує, начеб був прихильником нацизму.

НОВІ ЯПОНСЬКІ ПРИГОТОВАННЯ ДО НАСТУПУ НА ЛУЗОНІ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що японці присилають значні військові сили на Батаанський Півостров, щоб кинути їх в остаточний наступ проти військ ген. МекАртура. Вже тепер японці перевищають американців в деятеро, але й це очевидно вони не вважають за досить, бо в останніх днях, як доносить ген. МекАртур, вони спроваджують нові військові частини, особливо артилерію. Японські кораблі причалюють до берегів повище американських позицій та виладовують військо, яке негайно підтягають до фронту. Японці бомбардують від кількох днів американські лінії, що є рівнож знаком приготування до широко-закроєної офензивної акції.

ЕКСПЛЬОЗІЯ ЗНИЩИЛА АМЕРИКАНСЬКИЙ ТЕНКЕР НА АТЛЯНТИКУ

НОРФОЛК (Вірджінія). — Морські власти подають, що несподівана та нагальна експльозія знищила американський 11,615-тоновий тенкер „Е. Г. Блом" при берегах Вірджінії. Вся залога в числі 40 щасливо врятувалася та прибула до Норфолк. Врятовані моряки є поділені щодо причини вибуху. Половина з них твердить, що тенкер наїхав на підводну міну, знова інша частина є того переконання, що це ворожа субмарина сторпедувала корабель.

ПОЛЮЮТЬ ДАЛІ НА ВОРОЖІ СУБМАРИНИ КОЛО ОСТРОВА АРУБА

ВІЛЕМСТАД (Курасао, Західна Нідерляндська Індія). — Американські літаки далі полюють на ці ворожі субмарини, що минулого понеділка обстрілювали нафтові збірники та рафінерії на острові Аруба. Як тільки показалися ворожі підводні лодки, американські літаки негайно вилетіли в тому напрямі, одначе субмарини сховалися якнайскорше під воду та не встигли були пустити ніодної торпеди. Американські літаки відбувають поспішні розшуки в цій зоні.

ЯПОНЦІ ПРОНИКАЮТЬ БУРМУ

РАНҐУН. — Британські власти зарядили евакуацію Ранґуну. Японські війська, як це подають британські звідомлення, продерлись через британські оборонні лінії над рікою Біліном і проникають бурмську територію, в напрямку порту Ранґун. Внаслідок того Бурмський Шлях, через який пливе поміч Китаеви, є нині більше загрожений, як колинебудь передтим. Непровірені чутки ходять, що китайська армія, щоб відпружити японський натиск на Бурму, розпочала офензиву на Тайлянд і вже перейшла границю Тайлянду.

БОМБАРДУВАННЯ ПОРТУ ДАРВІН І СУРАБАЇ

СИДНЕЙ. — Японські літаки перший раз бомбардували одну з головних австралійських баз, Порт Дарвін. Вони були вже над тим Портом попередньо, але щойно тепер рішились скидати на нього бомби. Японці також бомбардували головну нідерляндську базу, положену на Яві, Сурабая. Ту базу вже кілька разів передтим бомбардували. Над Сурабаєю нідерляндські літаки зістрілили пять японських бомбовиків, з загального числа 21.

НА ЛІБІЙСЬКІМ ФРОНТІ ДАЛІ ЗАСТІЙ

КАЇРО. — На лібійськім фронті застій триває далі. Німці не лиш не хочуть далі наступати, але відступили дещо взад. Відбуваються лише сутички поміж нечисельними патрулями, або в повітрі. Военні знавці припускають, що причиною здержання німецької офензиви є це, що німці мають трудноші з постачанням. Лібійські шляхи і порти внаслідок кількаразового пересунення через них боевої лінії, дуже потерпіли. Порт Бенгазі цілковито знищений.

ДЛЯ ПОХОДУ ПО СНІГАХ. — Вояки кватерункового корпусу відбувають у Скалистих горах вправи зо сніговцями. Маневри відбулися в Вайоминґу, коло Форту Френсиз Е. Ворен. Кожного дня виходять вони на такі вправи. Кожного дня теж вправляються в перевожені достав для зростаючої армії Вуйка Сема.

ЯПОНЦІ СВЯТКУЮТЬ ЗДОБУТТЯ СІНҐАПУРУ

ТОКИО. — Японський цісар виїхав на білім кони перед свою палату, де були зібрані тисячі цивільного населення і війська, щоб відсвяткувати здобуття Сінґапуру. Премієр Тойо виголосив промову і сказав, що Британія і Америка поповнили велику помилку, недоцінюючи сили Японії та думаючи, що Японію можна зломати бльокадою. Сінґапур впродовж 120 літ служив як база для британської доміні над тисячею міліонів азійців, говорив Тойо. А відтепер буде служити як база для нового ладу в Азії, покладеного японцями. Тойо далі говорив, що Британія і Америка мусять бути знищені. Війна ще буде тривати довго, зазначив він. Підчас свята промовляли теж німецький і італійський амбасадори.

НОВІ „ПОРЯДКИ" В СІНҐАПУРІ

ТОКИО. — До Сінґапуру приїхала повна ескадра японських боевих кораблів. Водночас військова японська влада заводить новий порядок в Сінґапурі. Першусього японці стараються десь примістити британських полонених, яких за їхніми обрахунками, є 60,000. В тім числі є 15,000 анґлійців, 13,000 австралійців, а 32,000 гіндусів. Місто, пристань і фортифікації, досить знищені. Японці вже відновлюють пристань і фортифікації та не скриваються з пляном, що з Сінґапуру зроблять для себе сильну морську базу, яка гратиме першорядну ролю в дальшій війні на Далекім Сході.

ЧІЯНҐ КАЙ ШЕК ГОВОРИТЬ З ҐАНДІМ

НЮ ДЕЛЬГІ. — Заходами гіндуського конґресового націоналістичного провідника, Негру, китайський головний вожд, маршал Чіянґ Кай Шек, мав побачення і довшу розмову з іншим гіндуським провідником, відомим Магатмою Ґандім. Про що вони говорили, покищо залишилось в секреті. Лише Негру заявив, що темою їх балачки була війна і взаїмні відносини гіндусів з китайцями. Негру ще раз підкреслив, що гіндуси не дадуться перехилити ні на один бік, доки не дістануть самостійности.

ДАЛЬШІ ТЕРТЯ В БРИТІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН. — Хоч гнів супроти уряду в британськім парляменті дещо притих, проте далі існує незадоволення з ведення війни і далі посли носяться з думкою поновити натиск на премієра Чорчила, щоб той в своїм уряді поробив основні зміни на міністеріяльних становищах. Дві найсильніші британські партії, Консервативна і Праці, мали свої позакулісові наради, яке становище забрати до уряду: Чи домагатись голосування над вотум довіря до уряду, чи ні? Вони не прийшли до ніякого рішення в тій справі і та справа покищо завішена в повітрі. Чорчил далі стоїть твердо при своїм і каже, що военні невдачі повстали внаслідок вищих причин, незалежних від поодиноких міністрів. Чорчил виголосив промову перед ґрупою австрійських громадян, перебуваючих в Анґлії, які купили за свої гроші для анґлійської армії полеву кантину. Приймаючи ту кантину для анґлійської армії Чорчил заявив, що по переможнім закінченні війни Австрія буде звільнена з пруського ярма. На адресу анґлійців він заявив, що Британія в ніякому разі не може програти війни, хіба внаслідок своєї власної легкодушности.

КНЯЗЬ ГАМІЛЬТОНУ ВИГРАВ ПРОЦЕС

ЛОНДОН. — Князь Гамільтону, якого певні анґлійські політичні ґрупи оскаржували, що він був у спілці з націстами, бо це до нього першого звертався націстичний провідник Рудольф Гес, який в загадочний спосіб полетів до Анґлії, виграв процес. Противна сторона мусіла його перепросити і покрити кошти процесу. На процесі дещо розкрилось, в який саме спосіб Гес прилетів до Анґлії. Злетівши з літака і попавши в руки анґлійської сторожі, він подав своє назвище, як Рудальф Горн і конче хотів бачитись наперед з князем Гамільтону. Темою його їзди до Анґлії, як це вчасти виявилось на тім процесі і як це вже попередньо заявив Чорчил, було це, щоб використати упляноований вже німецький наїзд на Совети в той спосіб, щоб тим наклонити Анґлію, зокрема її консервативні кола, до замирення з Німеччиною.

ПЕВНИЙ ПРО СОВЄТСЬКУ ПЕРЕМОГУ

ЛОНДОН. — Повернувши недавно з Куйбишева, анґлійський журналіст Филип Джордан, помістив в анґлійських ґазетах статтю, в якій з повною рішучістю заявив, що Совети виграють війну з німцями і то вже в короткому часі, бо на весну цього року. Совети є дуже сильні, говорив він і тої перемоги довершуть навіть, колиб не одержали більшої помочи від інших країв. Подаючи цю заяву, Джордан заявив, що щойно тепер він може це сказати, бо з Куйбишева не дозволяла йому цього написати „смертна рука совєтської цензури".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАК, ТРЕБА ТЕРПІТИ

Історія українського народу, це історія великих змагань до волі, а ще більших терпінь. Вистарчить взяти під увагу тільки останні десятки літ, яких ми самі є свідками, щоб пізнати, що так є. Бож у самих тільки останніх часах переплатив український нарід свої змагання до волі, чи хоч поправи своєї долі, мілінами жертв. І є так, що терплять теж і ті, що беруться обороняти український нарід. Отже приходиться терпіти по світі тим українцям, що є порозкидані по ріжних краях, а стають в обороні поневоленої України. А навіть приходиться часом витерпіти навіть і таким як ми, що є громадянами свобідної й демократичної країни, коли пробуємо боронити право українського народу на вільне життя. Та терпіти приходиться не тому, що американські закони за таке переслідують, чи що американська влада не дозволяє боронити поневоленого українського народу. Ні. Американська влада і американська демократія є в засаді й практиці проти насильств і диктатур і проти таких поневолень, яких зазнає український нарід. Америка сама опинилась у війні, бо є проти цього, щоб у світі заважувала груба сила. Та коли проте приходиться нам за українську справу терпіти, то треба мати на увазі, що в Америці є такі, що підшиваючись під демократію поступають як найгірші вороги демократичних принціпів. Це в першу чергу комуністи, для яких існує тільки червона Москва і той порядок, який вона настановляє. Далі маємо тут много ще таких російських реакціонерів, що ще й тепер не можуть погодитись навіть з самим існуванням українського народу. І є ще засліплені поляки, для яких існує тільки „Росія і Польска". Коли ж до цього додамо ще ріжного роду комуністичних симпатиків з т. зв. американських лібералів, то побачимо, що є поважний табор, що є проти тих, що хочуть стояти твердо в обороні слушних прав українського народу. Той табор зрушує і буде зрушувати всі сили, щоб замкнути нам уста, хоч не домагаємось для українського народу нічого іншого від того, в обороні чого проливаємо тепер американську кров. І як довго будемо цей нарід обороняти, так довго ті сили будуть нас нищити. Вони будуть нас оклевечувати в пресі. І будуть атакувати через радіо і доносами на ті організації, ґазети чи особи, що є українського походження чи іншого, а захочуть український нарід далі боронити.

Ось це все повинні ми знати з історії українського визвольного руху. Оборона українського народу ніколи не була легкою. Чиж дивуватись, що й нам вона легко не приходить? Завестись у тому могли тільки ті, що думали, що визвольна українська справа це ґонори, амбасади, посади, дешеве лідерство, бомбастичні резолюції й широкі шаравари. . . . Та так не є. Це боротьба й терпіння за чесну і добру справу і віра в те, що вона мусить перемогти!

Для Тих, Що Звикли Кракати

Не диво, коли серед українців, як тільки станеться якесь лихо, багато людей тратить голову і малює те нещастя ще чорнішим ніж воно в дійсности є, шукаючи зараз за кимсь, на кім можнаб збити своє потрясення та на кого можнаб скинути вину. Кажемо, не диво, бо українці ще мало виpоблені в політично-громадському розумінню, бо жили довгі століття у неволі й часто не могли самостійно діяти, а то й думати. Та бачимо, що велике нещастя може під тим оглядом звалити хвилево й такий нарід як анґлійський. Бо й там, коли сталася така подія як от упадок Сінґапуру, зачали тратити голову не тільки звичайні люди, але й ті, що є на видних становищах, представляючи справи так чорно, що могли таким говоренням чи писанням впоїти в загал зневіру в свої сили та сумнів щодо цього, чи можна ворога перемогти.

Що таке діється теж і в нас, на те звернув увагу сам президент Рузвелт, вказуючи на деякі „вищі" верстви, що постійно кракають і ширять переполох, розпускаючи ріжні неправди, користаючи з того, що уряд не може наразі подавати точні відомости про те, що діється на фронті, чи в міжнародній політиці.

Та на щастя, як маємо тут президента Рузвелта, так має Анґлія в особі свого премієра Чорчила таких людей, що вміють сказати у відповідну пору таке слово, що доводить загал до рівноваги. Зразком такого поведення може бути ось те вияснення, яке дав Чорчил в справі переплиeу через Анґлійський Канал німецьких панцирників „Шарнгорст" і „Ґнайзенав", що то незвичайно заболіло британців, що вважаються „панами вод". З вияснення Чорчила виходить, що ось та британська „поразка" і „ганьба", як про це дехто говорив чи писав, є на ділі перемогою, що принесе значні полекші й користи Обєднаним Державам. Виявляється, що ті німецькі воєнні кораблі, що їм вдалось „втекти", в дійсности будуть тепер замкнені. А що важніше, вони зістали так ушкоджені, що забере кілька місяців, заки їх зможуть німці направити. За той час британська адміністрація вже матиме до розпорядимости нові, щойно побудовані воєнні кораблі, що, як запевняє Чорчил, цілком певно зможуть заступити дорогу згаданим німецьким панцирникам, колиб вони хотіли видістатись на Атлянтик. Очевидно, якщо вони до цього часу не будуть знищені, бо, як доносять, Британська Повітряна Сила вже має око на ті кораблі й буде певно старатись знищити їх там, де вони тепер стоять.

Та якби далі не було, фактом є, що те, що загал вважав ще вчора нещастям і поразкою, виглядає сьогодня на перемогу, якщо розібрати справу холодно, з розсудком. Ось це повинні тепер добре запамятати собі ті, що беруться вирішувати політичні чи воєнні справи кожного дня з тим, що вичитають чи почують, а що є дуже часто тільки одною подією, доброю чи злою, що важить, але не заважує.

ЛИТОВЦІ ОПРЕДІЛЮЮТЬСЯ ПРОТИ ТОТАЛІТАРНИХ ДЕРЖАВ

Дня 16. лютия литовці по цілому світі обходили річницю державної незалежности Литви, яку відновили по закінченні першої світової війни, на руїнах двох войовничо-заборчих імперій: Миколи II. і Кайзера Вільгельма. Як знаємо в 1939 р. прийшла нова війна й Литва опинилася в лабетах червоного імперіялізму, будучи присилувана підписати за благословенством Гітлера „пакт приязні" між Литвою й СССР. В наслідок цього в Литві зароїлося від усяких аґентів НКВД, так, що з весною 1940 р. большевики вже явно й безпардонно окупували Литву разом з Латвією та Естонією. Тисячі литовських священиків, інтеліґентів, професіоністів, робітників, селян, студентів і військових зліквідовано „адміністративним порядком". А саму Литву почато нагальним способом московщити і „совєтизувати".

Та литовці не кидали надій. Подібно як українці та інші поневолені народи, вони мріяли й працювали, щоб привернути незалежність. Коли 22. червня 1941 р. німецькі війська напали на СССР, багато литовців думало, що отсе надійшла нагода на визволення Литви. Бо так безнастанно голосила німецька пропаґанда в литовській мові з Берліна. Тому литовці орґанізували повстання, розброювали червону армію, творили свій власний уряд і т. п. Та націвські „визволителі" та „боронці европейської цивілізації" почали зараз таки в перших днях арештувати литовських патріотів, подібно як це зробили з Бандерою, Стецьком і їм подібними українцями, що з приходом німців проголосили українську незалежність. Полк. Скірпу, що то очоловлював цей литовський рух, вивезло Ґестапо з Литви та заборонило вертати на рідну землю.

Нині Литва, разом з Латвією, Естонією та Білоруссю, входить в т. зв. „Остлянд" де, править німецький комісар-ґавляйтер.

Не тяжко представити собі, як виглядає Литва під німецькою окупацією. Ось перед нами офіційний комунікат литовського посольства у Вашинґтоні. З нього довідуємося про деякі подробиці німецької окупації Литви. І так німецькі окупанти знесли давніщий адміністративний поділ Литви (27 округів) а встановили лише 6. Всіх литовців у віці від 16. до 60. року життя описують німецькі окупанти до т. зв. таборів праці. Ці, що не записуються, підлягають суворим карам. Реєстровані робітники не мають змоги вибирати свого власного знання.

Подібно як і в інших підбитих Гітлером краях, німецькі окупанти систематино переводять ґерманізацію Литви. Офіційний орґан „Остлянду", „Дойче Цайтунґ ін Остлянд" проголошує відозву ґавляйтера, на основі якої кожня литовська інституція, фабрика і т. п. мусить вислати три особі на науку німецької мови. В найближчій будуччині, згідно з тою самою ґазетою, німецької мови мусять вчитися всі секретарки, книговодці й пр., що мають т. зв. офісові заняття.

Національне литовське життя, подібно як в Україні, у великій мірі здушене. Заборонено існування політичних партій. Литовцям позволяють провадити лише культурну роботу й то під гострим наглядом націстів. Радіо в Ковні передає лише литовські пісні, музику, медичні й рільничі поради, лекції з обсягу литовської літератури, ґеоґрафії й історії, відтак всі офіційні комунікати німецького комісаря.

Як доносить шведська ґазета „Свенска Даґблядет", в Литві перебуває велика маса німецького війська, яке їде на большевицький фронт. Вояки реквірують мешкання, худобу, збіжжа та інші харчі та тим способом оголочують населення з усього.

Інша шведська ґазета „Даґенс Нигетер" подає, що в найновіших днях німецькі окупаційні власти розстріляли кількох литовців за здогадливу революційну роботу, звернену проти нового окупанта.

Литовці в Америці.

Литовські орґанізації та громадяне в Америці станули отверто проти тоталітарних держав, та дали всебічну піддержку американському урядови та його голові, президентові Ф. Д. Рузвелтови. Всі доходи з обходів річниці незалежности Литви (16. лютня), постановлено переслати на користь Американського Червоного Хреста. В Америці перебуває тепер б. президент Литви, Антанас Сметона, який обїжджає всі литовські центри в Америці та накликує литовців для піддержки визвольних змагань литовського народу в Европі.

Треба додати, що американські литовці симпатично ставляться до українців та їх визвольних змагань. На сторінках американсько-литовської преси появляються дуже часто статті, які обороняють український нарід у його слушній боротьбі проти тоталітарних підбоїв його сусідів. Недавно відомий американсько-литовський діяч адв. К. Р. Юрґела написав дуже добрі рецензії про „Історію України" М. Грушевського, видану Єйльським Видавництвом в бруклинській литовській ґазеті „Вієнібе" (16. січня ц. р.). Подібну рецензію був написав він також в ґазеті „Ґарзас", що виходить в Вилкс Бері, Па. Серед литовців помітний тепер рух за обєднанням з усіми меншими народами, як українці, поляки, чехи та балтійські народи, щоб таким робом створити сильний бастіон між Німеччиною та Росією. На цю тему писав рівнож адв. К. Р. Юрґела в найбільшій нюйорській ґазеті „Ню Йорк Таймс" перед кількома тижнями та справедливо підчеркував вагу України в орґанізації східньої Европи.

Одним словом, литовці здають собі справу, що спасення Литви є у перемозі демократичних сил. Вправді є побоювання між ними, що переможна большевицька Москва знову захоче окупувати балтійські держави, та проте вони потішаються тим, що якщо Москва виграє цю війну, то тільки завдяки американській і анґлійській допомозі. А Велика Британія та Америка заявилися в Атлянтійському Чартері, що жадний нарід не може бути поневолений другим, і що кожний може собі жити таким життям, яке буде йому найбільш відповідати.

На Тему „Комуністичної Небезпеки"

Виглядає, що торонтонський тижневик „Сетордей Найт" зажурився тим, що многі залякані небезпекою поширення комунізму в західній Европі, якщоб Сталінови вдалось розгромити до щенту націвські армії, перенести війну на німецьку територію, вивішати, як казав Сталін усіх націвських провідників разом з Гітлером, навчити німецьку молодь замісць націзму, комунізму і посунутись аж під самий Анґлійський Канал. Тому відай згаданий журнал в редакторській статті успокоює таких, що так думають, ось так:

Існує тепер широко розповсюднене в Канаді переконання, яке ми вважаємо, цілком помилковим, щодо небезпеки з сторони комунізму по причині перемог совєтської армії над гітлерівськими військами. Чуємо часто зо сторони сторонників „статус кво" в ділянці економічного життя, що заки скінчимо цю війну, треба буде вжити певної фізичної сили, щоби запобігти переходови червоної армії через цілу Европу. Основою для такого погляду є те, що де ті армії ввійдуть, там негайно заводять комунізм, зглядно розпалюють комуністичну революцію, усувають права власности, як один зо середників продукції, а також нищать усі форми релігійного богопочитання й науки.

А тепер, якщоб некомуністичні, а також і не фашистівські держави (Канада і Злучені Держави), мали рішитися, щоби зректися заінтересування Европою, як тільки німців переможеться, і цілковито віддати в руки московської влади обовязок улаштування й упорядкування Европи, то вони, безсумнівно ось таким поступуванням тільки заохотилиб до цілковитої комунізації Европи. Тоді булоб не лиш в інтересі Москви, але й її завданням, аби запевнити собі в великій мірі провід над тою тепер знищеною частю світа. Нема одначе найменших виглядів, щоб таке сталось оскільки арґумент, що американські народи ніщо не обходить те, що діється на европейськім континенті, не пошириться серед нас більше, як це діється під теперішню хвилю. Характеристичне, що цю гадку саме найбільше пропаґують ті, котрі є найбільше затривожені можливістю поширення комунізму та хотілиб здержати похід комунізму через полишення сильної Німеччини, що мала би відгородити світ від комунізму. Якщо з другої сторони при кінці війни полишиласяб сильна британська й американська армія на заході, а також сильна червона армія на сході, то не було би ніяких труднощів, щоби поділити обовязок зорґанізування Европи поміж Велику Британію і Совєтську Росію, оскільки західня ґрупа не схоче поставити на тім, щоби Совєтську Росію усунути від впливів на теренах на захід від границь Союзу Соціялістичних Совєтських Републик. Це одначе цілковито було би суперечне з реалізмом військової натури, бо того роду держава, або ґрупа держав, мусіли би бути приготовані на війну зо Совєтською Росією, аби в той спосіб оправдати усунення її від впливів у східній Европі. А це не було би лиш питанням допомоги Німеччині, щоби за нас цю працю довершила, але таке завдання мусіло би бути в головній мірі виконане нами.

Якщож є такі, що думають, що Велика Британія, Канада, та Злучені Держави далися намовнити до війни з Росією, то вони повинні пригадати собі, з яким захопленням принято й оплескувано публикою кілька тижнів тому слова аліянтських державних мужів. Фактом є, що воєнні події в останніх кількох тижнях цілко-

(Докінчення на стороні 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(56) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Поїду, мій голубе, поїду!.. Так не можна!... — раптом проговорила Уляна Іванівна. Голос її був схвильований, мягкий і нерішучий.

— Яж сам лікар, я буде все робити; віддам усі свої сили на любе вам діло, ніколи не попрікнете ви мене в недбальстві.

— Вірю вам, але вдвох ми більше зробимо... Я кохаю вас, чиж мало вам цього?... Кохаю глибоко, щиро; знайте це і не затримуйте мене; не робіть тієї шкоди, якої згодом нічим поправити не можна буде.

— Уляно Іванівно, коли я такий щасливий, коли справді любите ви мене, кохаєте — перевінчаймось і їдьте тоді на університет.

— О, ні! Я так не хочу! Я так не можу, не люблю... Я або вся, або нічого!

У Мисачихи блиснули очи, постать вирівналась, вернулась сила волі, енерґія і вона рішуче додала:

— Їду, конше їду! І не просіть і не вмовляйте мене!

Горбацький розігнався щось говорити, але почувся голос о. Миколая і він замовк.

— Доброго здоровля будучому лікарю! А, тут і дійсний лікар є! Моє поважання, моє поважання! — весело вигукував о. Миколай, витаючись з господинею та її гостем. — А це моя жінка, — жартовливо рекомендував він Марусю Павлівну і звернувшись до Уляни Іванівни, додав: — Ну, що? Вияснилось уже, на які то гроші було вам оповіщення з почти?

— Ще не вияснилось, але ось-ось повинен повернутися дід Омелько з учителем і всі вкупі побачимо, що вони за диво! — відповіла Мисачиха.

— Щож то за оповіщення таке дивне? — запитав Горбацький і досі ще нерівним, незаспокоєним голосом.

— Уявіть собі, — цілком спокійно заговорила Уляна Іванівна, — учора принесли мені оповіщення на 500 карбованців грошей для мене! Що воно, від кого, для чого і на що — ніяк зрозуміти не можу.

— Я думаю, що це наш дідич досилає ще одну свою частку на яке небудь діло! — догадувалась Маруся Павлівна.

— Так на щож би він переслав їх почтою, коли простіше міг би зробити це, — завважила Мисачиха.

— То правда, — згодилась матушка.

На дворі тимчасом заторохкотіли колеса і до господи увійшли дві подруги Уляни Іванівни: Віра, що вчила її французької мови, і друга, ще ґімназіяльна щира приятелька Олександра. Гості привиталися, сіли до столу і завязали бесіду про життя у Франції, куди збиралася їхати Уляна Іванівна. Через пів години приїхав нарешті і учитель з дідом і обидва вони увійшли до їдальні.

— Ну, що? — запитали всі.

— Кажуть вони, що лист від покійного пана нашого, — поспішив пояснити старий Омелько і додав: — Навмисне і я прийшов, щоб запевнитись; можна мені, Уляна Іванівно, дозволите?

Мисачиха кивнула головою і взяла від учителя лист.

— Мені здається, що почерк Максима Петровича, — подаючи лист потвердив учитель.

Адреса на коверті надписана була справді рукою Мисака. Уляна Іванівна хутко розірвала коверту, викинула на стіл пять сотенних папірців і нишком перечитала лист. Коли вона читала, лице її мінилося, руки тремтіли, нарешті підвела вона голову і промовила:

— Лист від Максима Петровича, це дійсне.

— Що ви? Що ви? Та невжеж правда? — загомоніли всі і прохали показати листа.

— Листа прочитати вам не можу, а показати почерк можна. І Уляна Іванівна показала всім останні стрічки листа і виразний підпис Мисака.

— А може підробив хто небудь пд його руку? — звернув увагу о. Миколай.

— Ні, ні, ні! Це від його, від Максима Петровича! Усього листа я не прочитаю вам, а місця його такі, — Уляна Іванівна пробігла очима по листу і прочитала: „А отсе посилаю тобі моя люба, 500 карбованців і раю і прошу тебе не покинути, не занехати твоєї мети — їдь до університету, зробися лікарем і щирою та корисною діяльністю своєю окупи й мою довголітню бездіяльність, загладь вину мою перед народом нашим, якому не вмів і не встиг послужити я, алеж бажав цього, усією душею бажав. Прошу тебе не стіснятися дуже; в країні вічного безтурботного спокою великих грошей я не маю, але скінчити університет стане для тебе. На той рік я знову запоможу тобі і, коли Господь тобі поможе, то ти й досягнеш бажаної мети...

(Кінець буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІЙНА Й ҐАЗЕТА

Нове видання „Директорі оф Нюзпейперз енд Періодикелс" кидає цікаве світло на вплив війни на ґазети. Порівнуючи поширення щоденних ґазет в Америці в 1941. році з циркуляцією в 1940 році, „директорі" показує, що в 1941. році щоденні ґазети в Америці видавали річно по 1 міліонові 613 тисяч чисел ґазет денно більше, ніж у 1940. році.

Замітно, що в той самий час, коли зросла циркуляція ґазет, себто число проданих примірників, зменшилося число ґазет. Від 1940. року до 1941. не стало в Америці 177 щоденних ґазет, в тому числі 11 щоденників англійською мовою.

З цього можна догадатися, що коли люди перестали читати одні ґазети, вони зовсім не переставали читати ґазет; вони тільки переходили до інших.

АНГЛІЙСЬКІ Й „ЧУЖОМОВНІ" ҐАЗЕТИ

Цей перехід від одних ґазет до інших певно можна би замітити, якби хтось завдав собі труду розслідити, куди діваються читачі тих не-англійських щоденників, з котрих, як бачимо, за один рік упало аж 166. Як можна догадатися, вони перейшли до ґазет англійською мовою.

Очевидно, в деяких випадках цей перехід не є зовсім виною ґазети. Просто ґазета, писана англійською мовою, дає читачеві річи, яких не-англійська ґазета дати не може. Інколи чужомовна ґазета просто не може дати читачеві річей, які вона йому звикла давати й до яких вона читача привчила.

Однак буває, що ґазета відносилася байдужно до життєвих справ читача й читачі нарешті цю байдужність доглянули. Інколи ґазета не видержувала лінії, яку видержувати заклинала. Інколи ґазета звертала нагло з обраної дороги, називала брехнею те, що передтим голосила святою правдою. Стративши в читачів репутацію правдомовности, ґазета підкопала в читачів інтерес, на якому спирається часопис. Деякі ґазети впали через труднощі з урядом.

СПРАВЕДЛИВЕ РОБОТОДАВСТВО

У Ню Йорку ведуться вже цілий тиждень публичні переслухання перед так званим „Президентовим комітетом для розслідування перед так званим практик наймання робітників". Виступають перед ним свідки з жалобами на ріжні приватні підприємства й публичні встанови за те, що вони при найманні робітників виявляли ріжне упередження до націоналыностей, рас і релігій.

Найбільше терпіли мурини; видно в білих є сильне упередження до людей чорного кольору шкіри. Другою найбільше покривдженою ґрупою є так звані чужинецькі національности.

Нюйорські ґазети назагал виступають за потребу покласти край цьому роду несправедливостям. На жаль вони не звертають увагу на те, що інколи в такій покривдженій ґрупі є ґрупки, які допускаються супроти власних людей немешче кривдячих практик, як інші допускаються супроти них. Буває, що ґрупа, супроти котрої роботодавці грішать упередженням, сама супроти власних людей грішить неменшою нетерпимістю, домагаючися, щоб робітники в ній були доконечно підпорядковані їхнім, милих роботодавцям. Буває навіть таке, що ті власне ґазети, що найбільше горлають проти упередження супроти своєї ґрупи, самі проявляють найбільшу нетолеранцію внутрі власної ґрупи. Інколи така ґрупа апелює за рівні права для себе в імені демократії, а сама в середині робить умовою заняття приналежність до недемократичних течій.

ЧУЖИНЕЦЬКІ ГРОМАДЯНИ

У той самий час, як американське громадянство береться до поборювання нетолеранції супроти людей іншої краски шкіри, національности та віри, в американському конґресі ведеться дебата за те, як Америці охоронитися перед тими, що на те приняли американське громадянство, аби тим краще вислугуватися чужим державам.

Палата послів саме вже ухвалила проект закону, на основі котрого мається відбирати американське громадянство всім тим натуралізованим громадянам, що своїми висказами, писаннями, вчинками або поведінкою показують свою політичну вірність чужим державам або зверхникам. Цього закону домагається департамент справедливости, департамент війни й департамент фльоти. По ухваленні палатою послів він перейшов до сенату, де його тепер розглядає комітет для судових справ.

„Американ Сивил Либертіс Юніон" підносить критику проти проекту, що, мовляв, він буде обмежувати свободу слова. Льояльним натуралізованим громадянам також цікаво було би знати, в який спосіб думає закон карати на громадянстві тих, що набули громадянства через народження в Америці, а своїми висловами, поступками, писаннями показують свою нельояльність супроти Америки.

ЧИ НЕ БУДЕ ЇМ КАРИ?

Президент Рузвелт у своїй вітрковій пресовій конференції натякнув виразно на ґрупу нельояльних американців, що своїми сплетнями роблять велику шкоду для американської справи.

На розправі проти Фірека, що тепер ведеться в Вашинґтоні, федеральний прокуратор виступив з доказами, що пропаґандивну літературу цього німецького аґента розсилала канцелярія конґресмена Гемілтона Фиша почтою даром як документи канцелярії.

Що станеться з тими уродженими американськими громадянами, що дають такий відстрашаючий примір американської льояльности?

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОЇ ПОХВАЛИ

Щоб встановити свою роботу для німецького уряду, Фірек не потребував навіть величати нацистичний уряд і нацистичну політику. Вистарчало, що він своїм писанням розбивав єдність американського народу. За це одно прихильники націзму, навіть не подаючи його пропаґанди, величали його найбільшим американським журналістом.

За такий його признавав також Гітлерів орган „Фелькішер Беобахтер", котрого Фірек не потребував хвалити, бо вже його аґенти сказали людям, що „самий великий фірер усе має на своїм деску останнє число Беобахтера".

У цей спосіб похвали йшли колом: Хто пробував десь перервати те коло похвал, тому могло обіратися або з одного боку, або з другого. Великому чоловікові, як Рузвелтові, від обох.

НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

Докінчім добре культурне діло, яке вже започатковано і вимагає тільки зрозуміння ваги цеї справи з боку ширшого загалу. Ось цею дуже важною культурною справою є зарекордовання Української Пісні, під проводом нашого славного диригента, проф. Олександра Кошиця.

На поклик у справі дальшої збірки зложили на руки підписаного Комітету ще такі: Український Народний Хор „Думка" в Дітройт, Міш., $35, гром. Степан Гладкий з Джерзі Сити, Н. Дж., 2, а попередно оголошено $130.

Крім цього зложено на руки касієра Українського Конгресового Комітету $1,561.98. Значить, що разом зібрано досі $1,728.98.

Проситься памятати за цю справу і надсилати дальші жертви.

ЗА КОМІТЕТ РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ:
Т. Каськів,
600 High St., Newark, N. J.

ГАРАКІРІ

Цілий світ заінтересувався тепер Далеким Сходом, де несподівано підступний японець, ведучи нібито переговори, напав на американські кольоніяльні посілости і тим чином викликав японсько-американсько-британійську війну, яка, в сполуці з европейською війною, перемінилась тепер у другу світову війну.

Досі Японія була нам відома головно як край „квітучої вишні", повний тайн і звичаїв, дивачних і незрозумілих для білого чоловіка. До таких належить теж і японське гаракірі, або спосіб поповнювання самогубства.

Депеші, коли доносили про здушення останнього повстання, згадували водночас про масові гаракірі, як серед збунтованих офіцирів так і серед тих, що поповнили здавити революцію. Японці, вважаючи себе лицарським народом і є той гадки, що тільки смертю можна задосить учинити за кожний проступок проти обожаного цісаря і гонору. Знова ж смерть може собі заподіяти шляхтич або офіцир тільки способом переданим, традицією, то є через — гаракірі. Ця традиція сягає багато століть назад. Першу згадку про той спосіб відбирання собі життя находимо в епічно-сатиричнім творі з першої половини XII. століття, Гоґен Моногатарі. Тодіто японський герой, відважний лицар Мінамото-Но-Таметоно, щоби задокументувати свою відданість мікадові, вибрав собі таку мученичу смерть.

Гаракірі, зване в Японії також сеппуку, полягає, як це сама назва вказує (гара — живіт, кірі — різати), на перерізанню собі живота і випущенню кишок. Різання має вигляд японської одинки, іде тому поземо, або складається з двох схрещених ліній Х. Смерть наступає наслідком кровотоку і великих покалічень. Ця смерть получена є з невисказаними болями і наступає часом аж по кількох годинах.

Самогубство поповнюється особливим мечем, званим „вакізаші". Японець посідає два мечі: один довгий, що не багато ріжниться від шаблі, котрий служить до боротьби з ворогом, а другий короткий, унаслідженій з покоління в покоління, з широким вістрям. Цей останній служить японцеви до поповнювання самогубства.

Людині, що поповнила гаракірі, не вільно приходити з поміччю.

У середніх віках найбільший приятель самогубника був приявний при гаракірі і тим самим мечем, „вакізаші", відтинав йому голову. Той свідок, званий кайшакунін, занимався теж похороном свого товариша самогубця.

Від XII. століття вже цілий лицарський стан, всі самураї, на доказ пошани для Мінамото-Но-Таметоно, приняли цей звичай. Кожну пляму на чести змивалося в той спосіб. У 1701. р., по невдалім повстанню, 47 васалів мікада громадно поповнили гаракірі.

А треба знати, що японець є завжди вірним слугою свого мікада. Складає йому своє життя в жертві не лиш на полі боротьби; коли цісар умре, дуже багато його вірних слуг відбирає собі життя, щоби зазначити своє привязання до нього. У 1912. році, коли вмер мікадо Мутсу-Гіто, що розгромив російську армію і здобув Порт Артур, маршал Ногі, разом з жінкою поповнили гаракірі.

Японські жінки також поповнюють гаракірі в доказ пошани для свого чоловіка-пана.

Хоч Японія є тепер державою наскрізь новачасною, цей звичай задержався по нинішній день. Тому, коли провідник останнього повстання, капітан Нонако, разом з 17 товаришами поповнили самогубство вистрілами з револьверів, публична опінія осудила їх негайно за недостачу лицарства. Гаракірі змазує всі гріхи. І тому вчорашньому ворогові, котрий в той спосіб виміряв собі справедливість, улаштовується похорон, який належиться лицареви.

МУЗИКА Й СНІГ.—Доносять з Англії, що сьогорічна зима приносить їй багато снігу. І не звертає уваги на ніякі паради. На світлині музиканти збирають фонди на шпиталь в Оксфордшері.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Менчестер, Н. Г. — Американсько - Український Горожанський Клюб закупив три примірники „Історії України" М. Грушевського в англійській мові і призначив їх для бібліотек трьох найбільших каледжів стейту (Дартмут Каледж, Юніверзіти оф Ню Гемшир і Ст. Анзлем Каледж).

На Тему „Комуністичної Небезпеки"

(Докінчення зі сторони 2-гої)

вито змінили настрій населення в демократичних краях щодо природи совєтського режиму. Одначе не є ще усталене, до якого ступня того роду змінений настрій є опертий на інтелігентнім осуді щодо питання, оскільки совєтські успіхи треба завдячувати комуністичним інституціям, згладно до якої міри здійснюються вони поза їхньою сферою і поза комуністичними цінностями.

Капіталістична система, яка існувала в царській Росії, була рішуче неспосібна до нічого, нездорова і непатріотична, якій подібної не було нігде в світі. До того була вона цілковито незрозуміла для словянського способу думання як західньо - европейський продукт, а також вислід індивідуалістичної цивілізації. Не підлягає сумнівови, що комунізм понисався ліпше в 1941 році як російський капіталізм в 1914—17 літах. Колиб одначе сентиментальний ентузіязм мав приневолити поважну кількість з нас до заключення, що комунізм мав би бути ліпшою формою для нашого способу життя як і для атлантійських народів ніж розумно реґульований капіталізм, то прийшлиб ми таким робом до таких заключень з московської і ленінґрадської битви, які не є нічим попертї. Таке було би для нас більшою небезпекою ніж загроза заведення комунізму в західній Европі, при помочі військ червоної армії.

Москалі борються незвичайно добре на російській землі і тої боротьби мають по шию. Але не бються вони так добре, коли находяться кілька сот миль від своєї батьківщини. Не повалять вони капіталізму в цілій Европі силою самого свого війська, а капіталізм не потребує оборони збройними арміями. Він мусить бути боронений мізками тих людей, котрі його признають за добрий, а котрим, на жаль, бракує інтеліґенції в ділянці міжнародної політики і своєї власної, домової, й то на протязі цілої минулої ґенерації.

Харбін, хоч не є вже під російським пануванням, є щодо своєї культури визначно російським містом.

НІМЦІ НА ВЕРШКУ СВОЄЇ ПРОДУКЦІЇ

ЛОНДОН. — Англійське міністерство економічної продукції заявило, що Німеччина тепер осягнула вершок своєї воєнної продукції і вже від двох місяців ту продукцію вдержує. Німці тепер масово випродуковують безмоторові літаки, „ґлайдери". Англійське міністерство також подало до відома, що мораль німецького народу тепер дещо піднялась і слідне певне одушевлення.

Францію очікує тяжка економічна криза, по причині недостачі сировців.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АЛЕНТАВН, ПА.

Як поширювати „Історію України”?

Не треба багато писати про **те, що це є великий** поступ, що **ми** діждались видання англійською мовою такої доброї книжки як та, що її видано **заходами** У. Н. Союзу. Маю на **думці** „Історію України” М. **Грушевського**. І тому всі ми **повинні подбати**, щоб та добра і так потрібна книжка якнайскорше розійшлася. І це ми **мали на** увазі, коли з рамени української православної громади **закупили** через „Свободу” **три** примірники цеї книжки. Отже один примірник подарували ми нашому пароходови **о. Гр.** Хомицькому як „дарунок від св. О. Николая”. **Другий** примірник подарували **ми нашому** бувшому пароходови — о. Й. Филимі, що працював довший час в нашій громаді. **Громадяни** зложили цей дарунок на руки Марії Рудакевич і Софії Саврук, будучи такої **думки, що** такий дарунок є в теперішніх часах найцінніший. **В книжці** є імена тих, що її **закупили.** Третій примірник замовив собі наш молодий **бизнесмен**, п. Семен Петричка, що **ніколи** не відказується від **жертви** на якусь добру ціль. Він дуже зрадів, що така історія **вийшла**, бо казав, що він **уже давно** хотів таку книжку **мати**, щоб навчитись більше **про** Україну. Тим він дав добрий приклад іншим нашим молодим людям, що теж повинні **закупити** „Історію України”, **що видана** так якби для них, бож англійською мовою.

Марія Рудакевич.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

З діяльности молодечого 343. відділу У. Н. С.

Дня 7. лютого мало відбутись посвячення двох прапорів, американського й українського як теж відсвяткования пятьлітньої річниці існування Сестрицтва св. Анни, 343 відділу У. Н. Союзу. Тому, що була буря і сніговиця відложено це свято на день 28. лютого. Та урядники і гості, що не зважаючи на непогоду, таки зійшлися, мали перекуску. Пані К. Сипян привитала присутних і вказала, що треба свято відложити, бо не могли були прийти навіть ті, що мали виступати в концертовій ювилейній програмі. Пізніше попросила до слова леґіонера, п. Гейвора, що щойно прибув з Перл Гарбор, та сказав кілька милих слів. Відтак пані Гнатків відспівала кілька пісень і „Ґад блес Америка” разом з присутними. Пані Сипян подякувала учасникам програми і гостини та візвала зложити жертву на Американський Червоний Хрест. Збірку перевели: М. Пригода, А. Шепорд, С. Ендросин, К. Ендрус. Разом з дрібними жертвами, що виносили $11.20 зібрано $27.70 і передано А. Ч. Х. через паню Сібол. Потім відбулась забава з танцями. Але з тим, що Ювилейне Свято відбудеться 28. лютого, година 7.30 вечером.

Жертвували по $2: М. Пригода, О. Кейврі, а С. Матковська $1.50. По $1: А. Шепорд, К. Сипян, К. Ендрус, К. Сейлс, В. Попович, А. Гервац, М. Рудий, С. Ґезів, А. Мазурик, М. Гирис, п. Столц.

Комітет.

КЕМПБЕЛ, О.

На А. Ч. Хрест.

Американському Червоному Хрестови (Кемпбелський Комітет) передано від місцевих українців зі щедрівки $51.85. Щедрівкою занявся Український Жіночий Комітет Червоного Хреста, а то: Р. Ґіль, О. Тарновська, Анна Лайчуроф, С. Шубляк.

Жертвували по $1: С. Шубеляк, С. Беливяк, І. Вітишин, М. Сорока, А. Данильчак, О. Янук, М. Бурий, Д. Липка, М. Стахура, Катерина Остяновська, В. Ґринечко, А. Дрозда, С. Стахура, Еленор Мулярчик, М. Скрип, І. Ґуряк, Н. Новаковський, С. Мельник, К. Вітишин, Ю. Недоступ, Марія Лабай, Ю. Поступа, І. Остяновський, О. Тарновський, Й. Бак, І. Райгет, М. Войтило, М. Мрозко, Н. Богач, Марія Юрчишин, Марія Інкоряк, С. Ендерсон, М. Сорока стар., І. Лисиґанич, П. Лупь, Анна Лайчуроф, Катерина Ґіль; по 50 ц.: І. Клинець, М. Мулярчик, Анна Коґут, І. Кріль, Й. Стахура, І. Лисиґанич, Е. Омелян, Марія Стахура, Кавка, А. Худоба, М. Нестор, В. Ванькович, Н. Н., Б. Робертц, Н. Корецький, М. Білчак, Н. Макар, пані Богач, пані Гусак, Марія Сокол, Д. Вачак, В. Петрух, Д. Маринич, Й. Сокіл, І. Скубяк; Г. Лабай 40 ц.; Маруся і Василь 35 ц.; Н. Н. 35 ц., а А. Цирич, Й. Процяк і Л. Конік по 25 ц.

Кубу по причині її численних тіснин і заливів, зовуть часто „островом соток пристаней”.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 2. лютого 1942. року був убитий троком член Бр. св. Георгія, від. 135 У. Н. Союзу в Smoke Run, Pa.

МИХАЙЛО ЛІСНЕВИЧ.

Покійний прожив 55 років. Походив зо села Денисів, повіт Перемишляни, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 31. серпня 1940. року. Покійний працював на W.P.A. Рано, дня 2. лютого, їхав до роботи, станув на вулиці в містечку Irvona, Pa. (де мав фарму) і почав здіймати ланцюхи з колесів. Нагло надїхав 18-літній англієць, котрий утікав, бо не мав „драйвер лайвенс”. Він ударив „троком” Лісневича так, що цей в короткім часі в дорозі до лікаря віддав Богу духа.

Оставив хоровиту жену Параскевію й жонатого сина Петра.

Похорон відбувся в пятницю, 6. лютого 1942., з української греко-католицької церкви в Ramey, Pa.

Земля Йому пером!

А. Клим, секр.

КАСЕЙ ДОМАГАЄТЬСЯ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ АВСТРАЛІЇ

НЮ ЙОРК. — Перестерігаючи, що Австралія сама не здержить японців, Ричард Г. Касей, австралійський представник у Вашингтоні, заявив, що Америка повинна негайно вислати більшу скількість літаків, повзів та іншого узброєння до Австралії. Він казав отверто, що Обєднані Держави поносять поразку за поразкою. Японці, говорив він, ставши ногою в Східній Нідерляндській Індії, будуть в силі повести наступ на Австралію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячний мітинґ Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудесь в неділю, 22. лютого, в год. 2. пополудні, в галі церковній. Проситься всіх членів прийти на цей мітинґ. Пригадується довгуючим членам, щоби сповнили свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. Пізніше, щоби не було нарікання, що їх уряд суспендував. Будімо приймати нових членів і дітей до У. Н. Союзу. Минулого місяця вписалося 4 нових членів, а 2 члени прибіцялися вписатися цего місяця. Просимо нових членів прийти на мітинґ або до секретаря John Markowicz, 46 Hayward Ave., Carteret, N. J. — За уряд: І. Савчак, предс.; К. Миньо, кас.; І. Маркович, секр.

СТЕМФОРД, КОН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 22. лютого, в годині 5. пополудні, в гали церковній на Ґрінвіч Еве. Просимо всіх членів і членицъ, місцевих і позамісцевих, щоби прийшли точно начас, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеґлі місячні вкладки, бо в противнім разі поступиться після статуту. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 22. лютого, точно в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, явитися в означенім часі, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів взивається прийти і вирівнати свої залеглости до Бр. і У. Н. Союзу, бо інакше будуть суспендовані. — І. Пастушин, предс.; П. Пасiак, кас.; А. Іванів, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 22. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів, щоби приходили часто на збори і платили свої вкладки на зборах і ні перетягали довгів з року на рік. Напоминається довгуючих, щоб вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Петро Герман, секр.

ВЕЛИКИЙ ВІТЕР.

На Ісляндії вітруга часто досягає скорости 138 миль на годину. Американські вояки на тому острові запізналися з тими вітрами, коли 85-милева вітруга завалила їм кантину, магазин і інші будівлі.

ТАРЗАН, ч. 508. Обовязок понад усе.

„Коли ти виздоровієш”, промовив король до хорого Ґуйона, „ти станеш на чолі експедиції, якої завданням буде схопити Тарзана і його піратів”.

Ця пропозиція короля не дуже подобалась Ґуйонови. Тарзан був знайомий Зелі. Як міг Ґуйон йти проти когось, що є близьким для Зелі?

Але Ґуйон був лицарем, що обовязок ставив понад свої особисті почування. „Я піду, згодився він, „і приведу сюди голову Тарзана”.

На щастя для Ґуйона Зеля не розуміла його слів. Бо інакше вона булаб відразу вбила Ґуйона, який загрожував Тарзанови.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.